

Guía docente

Identificación de la asignatura

Asignatura / Grupo	22112 - Lectura y Escritura Iniciales / 2
Titulación	Grado en Educación Primaria (Plan 2013) - Segundo curso
Créditos	6
Período de impartición	Primer semestre
Idioma de impartición	Catalán

Profesores

Horario de atención a los alumnos

Profesor/a	Hora de inicio	Hora de fin	Día	Fecha inicial	Fecha final	Despacho / Edificio
Amelia Jiménez Gaspar <i>Responsable</i> amelia.jimenez@uib.es	10:00	11:30	Miércoles	11/09/2019	18/12/2019	AB09, Ramon Llull
Maria del Mar Vanrell Bosch <i>Responsable</i> mm.vanrell@uib.cat	16:00	17:00	Martes	11/02/2020	26/05/2020	AB09, Ramon Llull
Maria del Mar Vanrell Bosch <i>Responsable</i> mm.vanrell@uib.cat	14:00	15:00	Martes	09/09/2019	31/07/2020	BG 16

Contextualización

~La llengua catalana i la llengua espanyola es consideren ambdues llengües d'instrucció de l'assignatura, ja que la titulació que rebran els alumnes que segueixen aquests estudis de grau ha de garantir el seu exercici professional en qualsevol part de l'Estat espanyol.

La presència d'un mòdul dedicat a l'àmbit lingüístic està plenament justificada per tres raons fonamentals: en primer lloc, per la relació de les llengües amb el coneixement, anàlisi i estructuració del món; en segon lloc, perquè són en si mateixes un objecte de coneixement i d'aprenentatge; i, en tercer lloc, perquè aquestes dues llengües són el vehicle de comunicació dintre i fora de l'aula, i una eina imprescindible per a l'aprenentatge.

Amb aquesta assignatura es pretén consolidar el coneixement i el domini de les estratègies didàctiques per a l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües catalana i espanyola en l'àmbit d'aquesta titulació i de l'exercici professional per al qual es preparen els alumnes.

Requisitos

Esenciales

~Segons l'Ordre ECI/3857/2007, el nivell de llengua catalana i de llengua espanyola que, en finalitzar el Grau, han d'haver adquirit els estudiants és el nivell C1 (d'acord amb el Marc Europeu de Referència per a

Guía docente

les llengües). Per a superar satisfactòriament aquesta assignatura s'exigirà un domini correcte de la forma i de l'expressió (oral i escrita) tant en llengua catalana com en llengua espanyola.

Competencias

Específicas

- * Específiques 1. Conèixer el currículum escolar de les llengües i la seva literatura. 2. Comprendre els principis bàsics de les ciències del llenguatge i la comunicació i conèixer els fonaments lingüístics, psicolingüístics, sociolingüístics, pragmàtics i didàctics de l'aprenentatge de llengües. 3. Conèixer el procés d'aprenentatge i ensenyament del llenguatge oral i escrit i l'aplicació de diferents estratègies metodològiques que permetin atendre qualsevol dificultat que pugui aparèixer en el procés d'adquisició i ús. 4. Parlar, llegir i escriure correctament i adequadament en llengua catalana i llengua castellana. 5. Conèixer les dificultats lingüístiques i culturals dels estudiants d'altres llengües per aprendre llengua catalana i castellana. 6. Afrontar situacions d'aprenentatge de llengües en contextos multilingües evitant qualsevol tipus de discriminació cultural, racial, sexista, etc. en l'ús i l'ensenyament de les llengües. 10. Fomentar i dissenyar estratègies didàctiques orientades a la creació de l'hàbit lector i a fomentar l'escriptura. 11. Desenvolupar i avaluar els continguts del currículum i el procés d'aprenentatge de llengües de l'alumnat mitjançant recursos didàctics apropiats i promoure'n les competències corresponents.

Genèriques

- * Genèriques 1. Capacitat d'anàlisi i de síntesi. 2. Capacitat d'organització i planificació. 4. Capacitat de treball en equip. 5. Capacitat de crear i adaptar estratègies i materials, i mitjans didàctics. 6. Habilitats en les relacions interpersonals.

Básicas

- * Se pueden consultar las competencias básicas que el estudiante tiene que haber adquirido al finalizar el grado en la siguiente dirección: http://estudis.uib.cat/es/grau/comp_basiques/

Contenidos

Contenidos temáticos

Temari. Programa

~~Continguts temàtics

Tema 1. Fonètica

1. Coneixement de la fonètica i fonologia catalana i castellana, i la seva incidència directa en la lectura i escriptura. Consciència fonològica.

Tema 2. Lectura i escriptura infantils. Introducció a la lectura i escriptura. Procés d'adquisició i ús de la lectura i l'escriptura.

Tema 3. El pla de lectura de Nvarra.

Tema 4. Els mètodes de lectura. Metodologia constructivista i altres metodologies. El constructivisme. La metodologgia d'Emília Ferreiro i Ana Teberosky

Tema 5. Per a què llegim

5.-La lectura com a plaer i joc, i la implicació de la família.

Guía docente

Tema 6. Dificultats

6.-Dificultats lingüístiques i culturals per a l'aprenentatge de la llengua catalana i castellana.

Tema 7. Recursos i estratègies

7.-Recursos per a l'aprenentatge de la lectura i l'escriptura.

Metodología docente

~~~~La metodologia serà molt variada i flexible: Hi haurà alternança de classes magistrals i/o exposicions teòriques amb la realització de pràctiques i debats en grup, i possibilitat de visites i realització de tallers, per a les classes presencials. Les classes no presencials tendiran més a la lectura, estudi i reflexió de documents escrits, cerca de materials, realització d'alguna pràctica real, i exercicis de diagnòstic i propostes d'intervenció davant situacions reals, verídiques o simulades.

Actividades de trabajo presencial (2,4 créditos, 60 horas)

Modalidad	Nombre	Tip. agr.	Descripción	Horas
Clases teóricas		Grupo grande (G)	~~~~L'objectiu fonamental d'aquestes activitats presencials és conèixer la situació actual (normativa, mètodes i teories) en relació a l'ensenyament-aprenentatge de la lectura i l'escriptura. La metodologia que s'utilitzarà serà la classe magistral per part del professor, amb el suport d'exercicis pràctics a dins de l'aula, juntament amb exposicions que realitzaran els alumnes a partir de treballs, investigacions o lectures realitzades individualment o en grup. ~~~~Debate i opinar sobre situacions, i casos reals de lectura i escriptura. Dur a terme cerques de material real i analitzar-lo en grup i de manera individual. Participar activament en les pràctiques en grup i en els tallers que es duran a terme.	60

Al inicio del semestre estará a disposición de los estudiantes el cronograma de la asignatura a través de la plataforma UIBdigital. Este cronograma incluirá al menos las fechas en las que se realizarán las pruebas de evaluación continua y las fechas de entrega de los trabajos. Asimismo, el profesor o la profesora informará a los estudiantes si el plan de trabajo de la asignatura se realizará a través del cronograma o mediante otra vía, incluida la plataforma Aula Digital.

Actividades de trabajo no presencial (3,6 créditos, 90 horas)

Modalidad	Nombre	Descripción	Horas
Estudio y trabajo autónomo individual o en grupo		~~~~A més de la reflexió i l'estudi del que s'haurà treballat a les sessions amb el grup gran o grup mitjà, cada alumne haurà de realitzar algunes lectures i treballs que permetran cobrir aspectes del programa que no es podrien treballar de cap altra manera, i practicar de manera individual per a consolidar els coneixement teòrics adquirits. ~~~~La finalitat és doble: per una part, accedir, des del treball personal o en grup petit, a una part dels continguts teòrics i formar-se en la competència de cerca de material; i, per l'altra, dur a terme treballs de recollida de mostres i analitzar-les aplicant els coneixements teòrics ja vists. La metodologia serà	90

Guía docente

Modalidad	Nombre	Descripción	Horas
		també variada perquè es combinarà la lectura individual amb la discussió i elaboració en grup, l'exposició oral a la resta de companys, la visita a escoles, l'assistència a activitats complementàries com conferències o jornades organitzades per algun del dos departaments, i l'anàlisi pràctica de casos reals.	

Riesgos específicos y medidas de protección

Las actividades de aprendizaje de esta asignatura no conllevan riesgos específicos para la seguridad y salud de los alumnos y, por tanto, no es necesario adoptar medidas de protección especiales.

Evaluación del aprendizaje del estudiante

~~~~Com que aquesta assignatura està dividida en dues parts, impartides per professors i departaments diferents, cal tenir en compte que la qualificació final serà la nota mitjana de la qualificació dels dos professors responsables, d'acord amb els criteris i percentatges que s'indiquen a continuació.

Fraude en elementos de evaluación

De acuerdo con el artículo 33 del Reglamento Académico, "con independencia del procedimiento disciplinario que se pueda seguir contra el estudiante infractor, la realización demostrablemente fraudulenta de alguno de los elementos de evaluación incluidos en guías docentes de las asignaturas comportará, a criterio del profesor, una minusvaloración en su calificación que puede suponer la calificación de «suspense 0» en la evaluación anual de la asignatura".

Clases teóricas

Modalidad	Clases teóricas
Técnica	Otros procedimientos (recuperable)
Descripción	~~~L'objectiu fonamental d'aquestes activitats presencials és conèixer la situació actual (normativa, mètodes i teories) en relació a l'ensenyament-aprenentatge de la lectura i l'escriptura. La metodologia que s'utilitzarà serà la classe magistral per part del professor, amb el suport d'exercicis pràctics a dins de l'aula, juntament amb exposicions que realitzaran els alumnes a partir de treballs, investigacions o lectures realitzades individualment o en grup. ~~~Debate i opinar sobre situacions, i casos reals de lectura i escriptura. Dur a terme cerques de material real i analitzar-lo en grup i de manera individual. Participar activament en les pràctiques en grup i en els tallers que es duren a terme.
Criterios de evaluación	~~~~Modalitat Clases teòriques
Tècnica Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
~~~L'objectiu fonamental d'aquestes activitats presencials és conèixer la situació actual (normativa, mètodes i teories) en relació a l'ensenyament-aprenentatge de la lectura i l'escriptura. La metodologia que s'utilitzarà serà la classe magistral per part del professor, amb el suport d'exercicis pràctics a dins de l'aula, juntament amb exposicions que realitzaran els alumnes a partir de treballs, investigacions o lectures realitzades individualment o en grup.

~~~Coneixement i comprensió dels continguts. Coherència, cohesió i argumentacions adequades. Capacitat crítica i de síntesi. És un prerrequisit indispensable el coneixement i domini formal de la llengua catalana i espanyola. Si la redacció presenta errors de coherència, cohesió, adequació i/o correcció, es descomptaran 0,25 |

Guía docente

punts per error. És imprescindible obtenir un 40% perquè la nota d'aquesta part pugui fer mitjana amb la nota obtinguda amb la resta d'apartats.

Percentatge de la qualificació final: 40%

~~Modalitat Classes pràctiques

Tècnica Proves d'execució de tasques reals o simulades (no recuperable)

~~Debatre i opinar sobre situacions, i casos reals de lectura i escriptura. Dur a terme cerques de material real i analitzar-lo en grup i de manera individual. Participar activament en les pràctiques en grup i en els tallers que es duren a terme.

~~Diagnòstic correcte. Proposta d'intervenció adequada. Realització de totes les tasques pràctiques obligatòries i superades amb, almenys, un 40% de valoració. Si la contribució presenta errors de coherència, cohesió, adequació i/o correcció, es descomptaran 0,25 punts per error.

Percentatge de la qualificació final: 40%

Porcentaje de la calificación final: 80%

Estudio y trabajo autónomo individual o en grupo

Modalidad Estudio y trabajo autónomo individual o en grupo

Técnica Otros procedimientos (**no recuperable**)

Descripción

~~A més de la reflexió i l'estudi del que s'haurà treballat a les sessions amb el grup gran o grup mitjà, cada alumne haurà de realitzar algunes lectures i treballs que permetran cobrir aspectes del programa que no es podrien treballar de cap altra manera, i practicar de manera individual per a consolidar els coneixements teòrics adquirits. ~~La finalitat és doble: per una part, accedir, des del treball personal o en grup petit, a una part dels continguts teòrics i formar-se en la competència de cerca de material; i, per l'altra, dur a terme treballs de recollida de mostres i analitzar-les aplicant els coneixements teòrics ja vists. La metodologia serà també variada perquè es combinarà la lectura individual amb la discussió i elaboració en grup, l'exposició oral a la resta de companys, la visita a escoles, l'assistència a activitats complementàries com conferències o jornades organitzades per algun del dos departaments, i l'anàlisi pràctica de casos reals.

Criterios de evaluación ~~~Modalitat Estudi i treball autònom en grup

Tècnica Proves d'execució de tasques reals o simulades

~~La finalitat és doble: per una part, accedir, des del treball personal o en grup petit, a una part dels continguts teòrics i formar-se en la competència de cerca de material; i, per l'altra, dur a terme treballs de recollida de mostres i analitzar-les aplicant els coneixements teòrics ja vists. La metodologia serà també variada perquè es combinarà la lectura individual amb la discussió i elaboració en grup, l'exposició oral a la resta de companys, la visita a escoles, l'assistència a activitats complementàries com conferències o jornades organitzades per algun del dos departaments, i l'anàlisi pràctica de casos reals.

~~Criteris d'avaluació:

~~Realització i/o participació en els projectes, treballs i activitats complementàries. Presentació correcta i adequació als objectius proposats. Si la contribució presenta errors de coherència, cohesió, adequació i/o correcció, es descomptaran 0,25 punts per error.

Percentatge de la qualificació final: 15% (execució de tasques) i 5% (assistència a una activitat complementària de les proposades pels professors).

Porcentaje de la calificación final: 20%

Recursos, bibliografía y documentación complementaria

Guía docente

Bibliografía básica

~Recursos, bibliografía i documentació complementària

Bibliografia bàsica

~Recursos, bibliografía i documentació complementària

- Andreu Barrachina, Ll., Lara Díaz, M.F., López Sala, A., Palacio Navarro, A., Rodríguez Ferreiro, J., Sopena Sisquella, J. (2013). Trastorns d'aprenentatge de la lectura. Barcelona: UOC.
- Bordons, G. (coord.) (2009): Poesia i educació. Barcelona: Graó.
- Cassany, D., Luna, M., Sanz, G. (2004). Ensenyar llengua. Barcelona: Graó.
- Comes Nolla, Gabriel (2005): Atención educativa al alumnado con dificultades ortográficas. Málaga: Aljibe.
- Cuetos, F. (2009): Psicología de la escritura. Madrid: Wolters Kluwer (8a ed.).
- Mata Amaya, J. (2010). 10 ideas clave. Animación a la lectura. Barcelona: Graó.
- Salvador Mata, F., Gutiérrez Cáceres, F. (2005): Atención educativa al alumnado con dificultades en lectura y escritura. Málaga: Aljibe.
- Solé, I. (2001). Estrategias de lectura. Barcelona: Graó i ICE de la Universitat de Barcelona.
- Saulés Estrada, S. (2012). La competencia lectora en PISA. Influencias, innovaciones y desarrollo. México: INEE.
- Zayas, F. (2012): 10 idees clau: La competència lectora segons PISA. Reflexions i orientacions didàctiques. Barcelona: Graó.
- Ferreiro, E. (1998): Alfabetización: Teoría y práctica. Barcelona: Siglo XXI.
- Cassany, D. (1995): La cocina de la escritura. Barcelona: Anagrama.

